

**NOTĂ DE FUNDAMENTARE - TARIFE**  
**ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCO MUNITARĂ**  
**TRANSPORT JUDEȚEAN "TRANSTIMIȘ"**

**OBIECTUL ȘI SCOPUL NOTEI DE FUNDAMENTARE.**

1. Serviciile de utilități publice sunt în responsabilitatea autorităților administrației publice locale sau, după caz, **a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară** având ca scop serviciile de utilități publice, conform mandatelor acordate acestora prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale membre. **Serviciile de utilități publice se organizează și se gestionează cu respectarea prevederilor legale, potrivit hotărârilor adoptate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale**, în funcție de gradul de urbanizare, de importanța economico-socială a localităților, de mărimea și de gradul de dezvoltare ale acestora și în raport cu infrastructura tehnico-edilitară existentă.

2. În organizarea, funcționarea și dezvoltarea serviciilor de utilități publice interesul general al colectivităților locale este prioritar și vizează **satisfacerea cât mai completă a cerințelor utilizatorilor, protejarea intereselor acestora.**

3. Autoritățile administrației publice locale au **competențe partajate** cu autoritățile administrației publice centrale și cu autoritățile de reglementare competente în ceea ce privește reglementarea, monitorizarea și controlul serviciilor comunitare de utilități publice.

4. **Obiectul** prezentei note de fundamentare îl constituie stabilirea politicii tarifare în strategia de dezvoltare a unei asociații de dezvoltare intercomunitară privind sistemul de transport **Public Local de Persoane prin curse regulate pe bază de grafic** în aria de competență teritorială a asociației.

5. **Scopul** notei de fundamentare îl constituie analiza cadrului juridic și instituțional privind aplicarea unei politici tarifare pentru asociația de dezvoltare intercomunitară. Analiza cadrului juridic și instituțional privind supravegherea, controlul și organizarea sistemului de transport public local de persoane se realizează, în baza legislației comunitare, respectiv al legislației naționale.

**Legislația în domeniul transportului public local de persoane – asociația de dezvoltare intercomunitară.**

1.Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1191/69 și nr. 1107/70 ale Consiliului, PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE, la articolul 73, aliniatul (3) din tratat constituie lex specialis în raport cu articolul 86 alineatul (2). Acest articol stabilește normele aplicabile compensării obligațiilor de serviciu public din transportul terestru. **La aliniatul (5) se arată că multe dintre serviciile de transport terestru de călători care sunt necesare din punct de vedere al interesului economic general nu pot funcționa în regim comercial. Mecanismele pe care aceste autorități le pot utiliza pentru a asigura prestarea de servicii publice de transport de călători includ următoarele: atribuirea de drepturi exclusive operatorilor de servicii publice, acordarea de compensații financiare operatorilor de servicii publice și definirea de norme generale de exploatare a transportului public care se aplică tuturor operatorilor.**

Articolul 1, al. (2) prevede că prezentul **Regulament se aplică exploatării naționale și internaționale a serviciilor publice de transport de călători pe calea ferată și cu alte moduri de transport pe șine, precum și de transport rutier, cu excepția serviciilor exploatare în principal pentru interesul lor istoric sau turistic.**

Art. 2, lit. (m) prevede că prin servicii publice integrate de transport de călători se înțelege serviciile interconectate de transport într-o zonă geografică determinată cu un serviciu unic de informații, un regim unic de taxare a biletelor și un orar unic de transport.

2.Legea nr. 51 din 8 martie 2006 privind serviciilor comunitare de utilități publice cu modificările și completările ulterioare

Art. 6 prevede că serviciile de utilități publice se organizează și funcționează cu respectarea prevederilor legale în vigoare privind administrația publică locală, descentralizarea administrativă și financiară, dezvoltarea regională, finanțele publice locale și cu respectarea principiilor: autonomiei locale; descentralizării serviciilor publice; subsidiarității și proporționalității; **asocierii intercomunitare**; responsabilității și legalității; dezvoltării durabile și corelării cerințelor cu resursele; protecției și conservării mediului natural și construit; asigurării igienei și sănătății populației; administrării eficiente a bunurilor din proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale; participării și consultării cetățenilor; liberului acces la informațiile privind serviciile publice.

3.Legea nr. 92 din 10 aprilie 2007 cu modificările și completările ulterioare privind serviciile publice de transport persoane în unitățile administrativ-teritoriale

Art.1. aliniatul (4) prevede că **serviciul public de transport local** se desfășoară cu respectarea următoarelor principii: asigurarea executării unui serviciu public de transport public **suportabil** în ceea ce privește **tariful de transport**; recuperarea integrală a costurilor de exploatare, reabilitare și dezvoltare prin tarife / taxe suportate de către beneficiarii direcți ai transportului, denumiți în continuare utilizatori, și prin finanțarea de la bugetele locale,

asigurându-se un profit rezonabil pentru operatorii de transport și transportatorii autorizați, integrarea tarifară prin utilizarea unui singur tip de legitimație de călătorie pentru traseele și pentru mijloacele de transport ale serviciului public local.

Art.16, al.(7) Asociațiile de dezvoltare intercomunitară sau alte forme de asociere între unitățile administrativ-teritoriale sunt obligate să înființeze, în baza mandatului primit, servicii, compartimente cu rol de autorități locale de transport prin care să autorizeze, să organizeze, să coordoneze și să controleze prestarea serviciului public de transport local de persoane prin servicii regulate desfășurat pe raza teritorială de competență a unităților administrativ-teritoriale membre.

Art. 17(1) Consiliile locale, consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București au următoarele atribuții:

b) stabilirea traseelor principale și secundare și a programelor de transport privind serviciul public de transport de persoane prin curse regulate și atribuirea acestora odată cu atribuirea în gestiune a serviciului, în conformitate cu prevederile prezentei legi. Programele de transport pot fi stabilite și în baza unui studiu de mobilitate;

m) stabilirea, ajustarea și modificarea tarifelor de călătorie pentru serviciul public de transport local și județean de persoane, cu respectarea prevederilor legale privind modalitatea de gestionare a serviciului;

Art.20, al.(5) A.N.R.S.C., în calitate de autoritate de reglementare competentă pentru transportul public local și județean, are, în principal, următoarele atribuții:

e) monitorizează și sancționează abaterile din activitatea autorităților administrației publice locale, a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, a altor forme de asociere între unitățile administrativ-teritoriale, a operatorilor de transport și a transportatorilor autorizați, cu privire la

1. respectarea procedurilor legale de atribuire a gestiunii serviciului;

**2. respectarea procedurilor de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor, în conformitate cu normele-cadru.**

Art.23, <sup>1</sup> (7) La stabilirea traseelor și constituirea grupelor de trasee care fac obiectul procedurii de atribuire a contractului de servicii publice de transport călători **se au în vedere** gruparea echilibrată a traseelor, evitarea suprapunerii traseelor sau a mai multor operatori pe același traseu, **posibilitatea aplicării unei politici tarifare unitare și a unui sistem de taxare integrat, facilitarea folosirii unitare a titlurilor de călătorie**, distribuirea echitabilă a traseelor între operatori, precum și utilizarea eficientă a fondurilor publice, cu respectarea criteriilor economice și geografice și a normelor aplicabile compensației de serviciu public, prevăzute în anexa la Regulamentul (CE) nr. 1.370/2007.

Art.28, al.(2) Pe durata hotărârii de dare în administrare sau a contractului de delegare a

gestiunii, după caz, în conformitate cu atribuțiile ce le revin potrivit legii, autoritățile administrației publice locale și asociațiile de dezvoltare intercomunitară ori alte forme de asociere între unitățile administrativ-teritoriale păstrează prerogativele privind adoptarea politicilor și strategiilor proprii de dezvoltare a serviciului public și a sistemului public de transport local și județean, precum și *dreptul de a supraveghea și controla modul de desfășurare a serviciului cu privire la:*

**d) respectarea procedurilor de formare, stabilire și ajustare periodică a tarifelor pentru serviciul public de transport local și județean.**

Articolul 43 Procedura de stabilire a tarifelor percepute pentru prestarea serviciului public de transport local și județean de persoane se precizează în hotărârile de dare în administrare a serviciului, respectiv în contractele de delegare a gestiunii și trebuie să țină seama de următoarele reguli:

a) tarifele și compensațiile încasate de operatorul de transport rutier sau de transportatorul autorizat în urma prestării serviciului public de transport local și județean de persoane trebuie să acopere cel puțin sumele investite și cheltuielile curente de întreținere și exploatare a sistemului serviciului public de transport local respectiv;

b) tarifele se actualizează periodic **prin indexare cu indicii de creștere a prețurilor de consum, prin hotărâre a consiliilor locale, consiliilor județene, a Consiliului General al Municipiului București sau a adunării generale din cadrul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, după caz;**

c) **condițiile care generează modificarea tarifelor sau a subvențiilor, precum și procedurile specifice aplicate pentru astfel de situații se prevăd în contractele de atribuire a gestiunii;**

d) **modificarea tarifelor sau a compensațiilor se aprobă prin hotărâre a consiliilor locale, consiliilor județene, a Consiliului General al Municipiului București sau a adunării generale din cadrul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară ori al altei forme de asociere a unităților administrativ-teritoriale, după caz.**

4. Cadrul legislativ de reglementare a politicii tarifare este dat de Ordinul A.N.R.S.C. nr.272/2007 pentru aprobarea normelor-cadru privind stabilirea, ajustarea și modificarea tarifelor pentru serviciile publice de transport local și județean de persoane, cu completările și modificările ulterioare

Art. 3 prevede că **tarifele pentru serviciile de transport public local** și județean de persoane trebuie să asigure executarea unui transport public **la un nivel suportabil pentru beneficiarii direcți ai transportului, denumiți în continuare călători.**

Art 5 prevede că tarifele pentru serviciile publice de **transport public local** și județean de persoane **sunt supuse stabilirii, ajustării sau modificării** de către autoritățile deliberative ale administrației publice locale implicate sau, după caz, **de către adunările generale ale**

asociațiilor de dezvoltare intercomunitare în baza mandatului primit de la unitățile administrativ-teritoriale membre.

Art. 7, litera a) prevede că autoritatea locală competentă este unitatea administrativ-teritorială sau asociația de dezvoltare intercomunitară, după caz.

Lit. b) prevede că autoritatea națională de reglementare competentă este Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice - A.N.R.S.C.

Lit c) prevede că stabilirea tarifelor este operațiunea de stabilire a structurii și nivelurilor tarifelor inițiale, pentru serviciile de transport public local și județean de călători, potrivit prezentelor norme-cadru, prin care se stabilesc structura și nivelul tarifelor.

Lit. p) prevede că **obligăția tarifară este obligația care impune operatorilor de transport practicarea tarifelor stabilite de autoritățile competente, contrar interesului comercial al operatorilor, impunere care rezultă fie din stabilirea tarifelor sub costurile reale, fie din respingerea cererii de majorare a anumitor tarife.**

Lit. t) se prevede că **tariful de călătorie** este tariful plătit anticipat de călător operatorului sau, după caz, autorității locale competente sub formă de titlu de călătorie, pe care operatorul are obligația să-l aplice la toți călătorii care nu fac parte dintr-o anumită categorie de călători.

Lit. u) prevede că tarifele de călătorie cu valoare redusă sunt tarife sub nivelul tarifului mediu pe călătorie stabilite pe criterii de protecție socială pentru anumite categorii de călători, instituite prin norme generale și/sau prin hotărâri ale autorităților locale competente.

Lit. v) prevede că **titlurile de călătorie** pot fi bilete, legitimații, abonamente, autorizații de călătorie gratuită, carduri, cartele electromagnetice, cartele fără contact emise de autoritățile locale competente sau de operatori, după caz, în baza cărora este permis accesul în mijloacele de transport public, iar călătoria este autorizată; titlurile de călătorie sunt nominale sau nenominale, transmisibile sau netransmisibile, după caz.

Art.9 -Este considerat serviciu public de transport local sau județean de persoane prin curse regulate serviciul public de transport care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

b) se efectuează pe raza administrativ-teritorială a unei localități sau, după caz, a unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației de dezvoltare intercomunitară sau numai între localitățile unui județ, fără a depăși limitele administrativ-teritoriale ale acesteia/acestui, cu excepția liniilor de ieșire sau altor elemente auxiliare activității respective care intră pe teritoriul localității învecinate. În cazul în care traseul transportului pe șină depășește limita localității, acesta va fi considerat serviciu public de transport local. Transportul public efectuat în aria teritorială de competență a asociației de dezvoltare intercomunitară este considerat serviciu public de transport local;

**Art. 16** Procedura de stabilire a tarifelor pentru prestarea serviciului public de transport local sau județean de persoane se precizează în hotărârile de dare în administrare a serviciului, respectiv în **contractele de delegare a gestiunii** și trebuie să țină seama de următoarele reguli:

a) tarifele și compensațiile încasate de operatori în urma prestării serviciului public de transport public local sau județean de persoane trebuie să acopere cel puțin sumele investite

- și cheltuielile curente de întreținere și exploatare a sistemului de transport public respectiv;
- b) tarifele se ajustează periodic până la nivelul rezultat din evoluția indicelui pretului de consum total pe economie, prin hotărâri ale autorităților publice locale competente;
- c) condițiile care generează modificarea tarifelor sau a compensațiilor, precum și procedurile specifice aplicate pentru astfel de situații se prevăd în contractele de servicii publice;
- d) modificarea tarifelor sau a compensațiilor se aprobă prin hotărâre a autorităților administrației publice locale implicate.

**Articolul 20(1) Stabilirea, ajustarea sau modificarea tarifelor pentru serviciile de transport local sau județean de persoane se realizează la cererea operatorilor, pe baza următoarelor documente:**

- a) cererea de stabilire, ajustare sau modificare, care conține, după caz: tarifele în vigoare, în cazul ajustării sau modificării, și tarifele solicitate, inclusiv TVA; justificarea propunerii de stabilire, ajustare sau modificare se face pe baza unui memoriu tehnico-economic, care prezintă oportunitatea fundamentării tarifelor datorată creșterii principalelor elemente de cheltuieli;
- b) fișele de fundamentare pentru stabilirea, ajustarea sau modificarea tarifelor;c) alte date și informații necesare fundamentării tarifelor propuse.

(2) Autoritățile locale competente pot solicita de la operatorii de transport rutier/transportatorii autorizați **orice date și informații pentru clarificarea unor aspecte din propunerile de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor pentru serviciile publice de transport local sau județean de persoane.**

**Art. 21** Tarifele pentru serviciile publice de transport local sau județean de persoane efectuat prin curse regulate se fundamentează fără includerea TVA în cheltuielile materiale, aceasta urmând să fie aplicată la totalul cheltuielilor rezultate plus cota de profit rezonabilă.

**Art 22** Autoritățile locale competente sunt libere să stabilească tarifele de călătorie pentru serviciile publice de transport local de persoane pe care operatorii de transport/transportatorii autorizați le vor aplica călătorilor. Tarifele ce pot fi aplicate călătorilor sunt:

- a) tarif de călătorie, stabilit la nivelul tarifului mediu pe călătorie și fundamentat pe structura pe elementele de cheltuieli prevăzute în anexa nr. 1 la prezentele norme-cadru, caz în care călătorii plătesc contravaloarea totală a serviciului de transport;
- b) tarif de călătorie, stabilit și impus unilateral de către autoritatea locală competentă pe criterii sociale pentru toți călătorii, fără a fi necesară fundamentarea nivelului acestuia, caz în care călătorii plătesc un nivel sub costurile reale, iar operatorul este îndreptățit să încaseze compensația și, după caz, diferențele de tarif aferente gratuităților și tarifelor reduse stabilite pentru anumite categorii de persoane;
- c) tarif de călătorie cu valoare redusă, stabilit de către autoritatea competentă pe criterii de protecție socială pentru anumite categorii de călători, fără a fi necesară fundamentarea nivelului acestuia, caz în care operatorul este îndreptățit să încaseze diferențele de tarif până la nivelul tarifului de călătorie practicat și, după caz, compensațiile cuvenite pentru

îndeplinirea obligațiilor de serviciu public, implicit din aplicarea tarifului de călătorie prevăzut la lit. b).

**Art. 23** (1) Stabilirea tarifului mediu pe călătorie pentru serviciile publice de transport local de persoane T (cm) (lei/ călătorie) se face potrivit formulei:

$$T(\text{cm}) = \frac{V(t)}{N(\text{estimat căl.})} \quad (\text{lei/călătorie}), \text{ unde:}$$

T (cm) - tariful mediu pentru același gen de transport - (lei/călătorie);

V (t) - valoarea totală a serviciilor - (lei);

N (estimat căl.) - numărul estimat de călătorii - (nr. călătorii).

Anexa nr.1 –pct.3.8. Stabilirea tarifelor la serviciile publice de transport local de persoane se determină avându-se în vedere următoarele cheltuieli:

- a) cheltuielile cu combustibilii și lubrifiantii se determină avându-se în vedere prețurile de achiziție în vigoare și consumurile normate standard;
- b) cheltuielile cu amortizarea se determină respectându-se reglementările legale în vigoare;
- c) cheltuielile cu întreținerea - reparațiile - piesele de schimb, anvelopele, acumulatori și alte cheltuieli se determină avându-se în vedere cele mai mici costuri de contractare de servicii și prețuri de achiziție;
- d) cheltuielile cu personalul se fundamentează în funcție de legislația în vigoare, corelată cu principiul eficienței economice;
- e) cheltuielile cu impozitele, autorizațiile și alte taxe se determină potrivit prevederilor legale în vigoare;
- f) cheltuielile financiare detaliate corespunzător.

**Art. 24**(1) Tarifele pentru serviciile publice de transport local de persoane se pot ajusta periodic, la un interval de minimum 3 luni, pe baza cererilor primite de la operatorii de transport/transportatorii autorizati, prin hotarari ale autoritatilor locale competente implicate, in baza cresterii indicelui pretului de consum total fata de nivelul existent la data stabilirii sau, dupa caz, la data precedentei aprobari.

(2) Nivelul tarifelor pentru serviciile publice de transport persoane se determina pe baza analizei situatiei economico-financiare a operatorilor de transport/transportatorilor autorizati, precum si a influentelor reale primite in costuri, determinate de evolutia indicelui pretului de consum total pe economie comunicat de Institutul National de Statistica.

(3) In hotararea de aprobare a tarifelor ajustate adoptata de catre autoritatea locala competenta vor fi mentionate tarifele ajustate si nivelul indicelui pretului de consum total existent la data ajustarii, determinat pentru intervalul de timp scurs de la data stabilirii sau ajustarii/modificarii precedente, fata de care se va determina nivelul ulterior al parametrului de ajustare.

(4) Ajustarea tarifelor pentru serviciile publice de transport public local de persoane se fundamenteaza potrivit anexei nr. 1 la prezentele norme-cadru.

**Art. 26(1)** Tarifele pentru serviciile publice de transport local de persoane se pot modifica, prin hotarari ale autoritatilor locale competente, pe baza cererilor primite de la operatorii de transport/transportatorii autorizati, in cazurile care conduc la modificarea majora a costurilor ori conditiilor de exploatare, care determina modificarea nivelului tarifelor cu o influenta mai mare decat cea determinata de influenta indicelui pretului de consum total.

(2) Modificarea tarifelor pentru serviciile publice de transport local de persoane se fundamenteaza potrivit anexei nr. 1 la prezentele norme-cadru.

(3) Tarifele pot fi modificate in urmatoarele situatii:

a) la modificarea majora a unuia sau a mai multor elemente de cheltuieli, determinata de modificarea preturilor de achizitie din piata, a conditiilor de exploatare sau a obligatiilor de serviciu public, care au o influenta in cresterea nivelului tarifelor mai mare decat cea determinata de influenta indicelui pretului de consum total calculat pe o perioada de 3 luni consecutive anterioare datei cererii de modificare;

b) la modificarea cheltuielilor cu amortizarea/redeventa, ca urmare a punerii in functiune a unor mijloacelor fixe rezultate din investitiile realizate in instalatii, echipamente si mijloace de transport pentru imbunatatirea calitativa a serviciului si numai dupa inregistrarea acestora in contabilitate;

c) la modificarea structurii tarifului, ca urmare a introducerii unor noi elemente de cheltuieli ori a eliminarii sau modificarii nivelului acestora, survenite prin efectul legii, ce au influenta in costurile totale ale operatorului de transport/transportatorului autorizat.

**Politica tarifară pentru serviciul public de transport de călători** desfășurată de către operator se va stabili conform prevederilor contractului de delegare a gestiunii serviciului de transport public, aprobat prin Hotărâri ale autorităților publice locale cu privire la tarifele de călătorie care vor fi stabilite, modificate și ajustate prin reglementări anuale în urma **auditului tehnico economic la care este supus operatorul de transport / transportatorul autorizat**.

6.LEGEA nr. 21 din 10 aprilie 1996 legea concurenței, la secțiunea a 6-a Separarea funcției de reglementare de funcția de operare se prevede la punctul 1 că evitarea sau cel puțin reducerea riscurilor concurențiale generate de cumularea funcției de reglementare cu funcția de operare presupune transferul funcției de operare către entități independente de autoritatea publică locală. La punctul 2 se prevede că Consiliul Concurenței va verifica, în vederea emiterii avizului său, separarea funcției de reglementare a serviciului de utilități publice, asociată autorității publice delegatare, de funcția de operare asociată operatorului căruia i se atribuie direct prestarea respectivului serviciu. **Autoritatea delegatară trebuie să se asigure că, nici prin contractul de delegare și nici printr-un alt act, nu i se transmite operatorului posibilitatea de auto-reglementare.**

7.ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ

Art. 89 Formele de asociere a unităților administrativ-teritoriale, aliniatul (1) se prevede că două sau mai multe unități administrativ-teritoriale au dreptul ca, în limitele competenței autorităților lor deliberative și executive, să coopereze și să se asocieze, în condițiile legii, formând **asociații de dezvoltare intercomunitară, cu personalitate juridică, de drept privat. Asociațiile de dezvoltare intercomunitară sunt persoane juridice de utilitate publică.**

## 8. STATUT

Art. 5. - (1) Obiectivele Asociației sunt următoarele:

- r) realizarea unei politici tarifare integrate **unitare** multimodale la nivel local, județean și regional;
- s) integrarea în sistemul transport public multimodal de persoane și ale sistemelor de transport pe cale ferată, naval și aerian la nivel local, județean și regional, cu **politică tarifară unică**, servicii de operare, planificator de călătorie și monitorizare în polul de interes național Timișoara.

## **CONCLUZII**

În transportul public local, costul nu este generat abstract „pe călător”, ci prin exploatarea traseelor și a programului de transport: combustibil/energie, timp de conducere, uzură, mentenanță, personal, kilometri. Tocmai de aceea legea leagă regimul tarifar de costurile serviciului, de programul de transport și de contractul de delegare.

Asta înseamnă că, kilometrul parcurs de operator poate fi folosit ca indicator obiectiv de fundamentare economică a diferențelor dintre trasee sau zone. Normele-cadru ANRSC la care trimite legea specială există tocmai pentru **stabilirea, ajustarea și modificarea tarifelor în serviciile publice de transport local și județean de persoane.**

Legea nu permite ca operatorul să invoce pur și simplu „am parcurs mai mulți kilometri, deci aplic alt tarif”. Diferențierea este legală numai dacă este parte a unei structuri tarifare aprobate de autoritatea competentă, **este susținută de documentație justificativă și respectă normele-cadru.**

Mai întâi se calculează costul serviciului, adică cât costă efectiv să rulezi traseele asumate. Apoi costul total se raportează la călătoria medie, pentru a obține costul mediu al unei călătorii. **Abia după aceea se decide cum se structurează oferta tarifară:** tarif de bază, abonamente, produse cu utilizare limitată sau nelimitată, facilități sociale și bonificații, eventual, în mod unitar sau diferențiat.

Prima este diferențierea, prin produse tarifare diferite, cum sunt călătoria simplă, abonamentele lunare, abonamentele cu număr limitat sau nelimitat de călătorii. A doua este diferențierea socială, prin gratuități sau reduceri acordate unor categorii distincte, cu decontarea diferențelor de tarif.

Criteriile tehnico-economice folosite pentru fundamentarea detaliată a tarifelor diferențiate sunt: volumul serviciului prestat, costul unitar/km, costurile eligibile directe și indirecte, caracteristicile tehnice ale flotei, traseele și lungimea lor, cererea estimată și călătoria medie, suportabilitatea socială, structura produselor tarifare, facilitățile obligatorii sau opționale, compensația pentru obligațiile de serviciu public, profitul rezonabil și mecanismele contractuale de ajustare sau modificare.

Costul serviciului se determină tehnic pe kilometru și pe program de transport, se convertește economic în cost mediu al unei călătorii, iar tariful se construiește prin decizie de politică tarifară a autorității, cu sprijin în criterii sociale și comerciale și cu acoperirea contractuală a diferențelor prin compensație acolo unde tariful nu acoperă costul.

Integrarea tarifară are suport legal obligatoriu în transportul public local. Legea serviciilor publice de transport persoane în unitățile administrativ-teritoriale o consacră expres ca principiu al organizării serviciului public local, formulând-o ca -integrarea tarifară prin utilizarea unui singur tip de legitimație de călătorie pentru toate traseele și pentru toate mijloacele de transport ale serviciului public local.

Caracterul obligatoriu rezultă mai ales din trei texte din legea specială. Primul este chiar principiul de la nivelul organizării serviciului, care cere integrarea tarifară. Al doilea este regula potrivit căreia, la stabilirea traseelor și a grupelor de trasee ce vor fi atribuite, autoritatea trebuie să aibă în vedere posibilitatea aplicării unei politici tarifare unitare și a unui sistem de taxare integrat, precum și folosirea unitară a titlurilor de călătorie. Al treilea este regula pentru ipoteza în care serviciul este prestat de doi sau mai mulți operatori: în această situație, contractele trebuie să conțină clauze privind valabilitatea legitimațiilor de călătorie individuale emise de fiecare operator pe toate mijloacele de transport, iar între operatori și autoritate se încheie și un mecanism de distribuire a încasărilor.

Asta înseamnă că, cel puțin în rețelele cu mai mulți operatori sau cu mai multe trasee grupate, integrarea nu mai este doar o formulă programatică, ci trebuie transpusă contractual și operațional.

Integrarea tarifară este obligatorie ca principiu de organizare a serviciului public local și devine obligație operațională clară mai ales când rețeaua implică mai mulți operatori sau mai multe trasee coordonate.

Autoritățile locale pot concilia cele două cerințe dacă separă clar nivelul la care operează integrarea tarifară de nivelul la care operează diferențierea tarifelor. Integrarea tarifară, în sensul Legii nr. 92/2007, privește organizarea unitară a sistemului: un singur tip de legitimație de călătorie pentru toate traseele și toate mijloacele de transport ale serviciului public local, corelat cu o politică tarifară unitară și cu un sistem de taxare integrat, mai ales atunci când traseele sunt grupate sau serviciul este prestat de mai mulți operatori.

Cu alte cuvinte, integrarea este obligatorie la nivel de sistem.

Stabilirea costului unei călătorii s-a stabilit conform Ordinului 272/2007 emis de Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice - A.N.R.S.C și în cadrul căruia, în capitolul V (Tarifele pentru serviciile publice de transport public local de persoane) se arată, la Secțiunea a 2-a, Articolul 23, faptul că stabilirea tarifului mediu pentru serviciile de transport public local de persoane efectuat prin curse regulate reprezintă raportul între valoarea totală a cheltuielilor și numărul estimat de călătorii pentru 12 luni calendaristice.

| NR.CRT.    | ELEMENTE DE CHELTUIELI                                 | STABILIRE         |
|------------|--------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>I</b>   | <b>Cheltuieli materiale:</b>                           |                   |
|            | Carburanți                                             | 1385218,50        |
|            | Energie electrică                                      | 134222,59         |
|            | Amortizare                                             | 136595,30         |
|            | Service auto(întreținere -reparații)                   | 159445,75         |
|            | Schimb ulei                                            | 12808,51          |
|            | Schimb Filtru                                          | 6598,75           |
|            | Schimb Antigel                                         | 12010,65          |
|            | Piese de schimb                                        | 108548,61         |
|            | Alte cheltuieli materiale                              | 196197,59         |
|            | <b>Total</b>                                           | <b>2151646,24</b> |
| <b>II</b>  | <b>Cheltuieli cu taxe/impozite și autorizații</b>      |                   |
|            | Inspecție tehnică periodică                            | 2541,39           |
|            | Asigurare de răspundere civilă auto obligatorie        | 16763,33          |
|            | Asigurare CASCO                                        | 75928,32          |
|            | Impozit pe mijloc de transport                         | 6150,94           |
|            | Impozit pe terenuri pentru parcare                     | 5120,96           |
|            | Impozit pe clădiri                                     | 1048,95           |
|            | Redevența                                              | 82070,63          |
|            | Taxa de mediu                                          | 278,85            |
|            | Alte cheltuieli cu taxe/impozite și autorizații        | 60167,25          |
|            | <b>Total</b>                                           | <b>250070,60</b>  |
| <b>III</b> | <b>Cheltuieli cu salariile personalului, din care:</b> |                   |
|            | Salarii                                                | 1000317,36        |
|            | Contribuții sociale obligatorii                        | 704318,16         |
|            | Alte drepturi asimilate salariilor                     | 266399,28         |
|            | <b>Total</b>                                           | <b>1971034,80</b> |
| <b>IV</b>  | <b>Cheltuieli de exploatare (I+II+III)</b>             | <b>4372751,64</b> |

|      |                                                            |              |
|------|------------------------------------------------------------|--------------|
| V    | Cheltuieli financiare                                      | 3930,40      |
| VI   | Total cheltuieli (IV+V)                                    | 4376682,04   |
| VII  | <b>Profit</b>                                              | 225399,12    |
| VIII | <i>Valoare totala servicii de transport local (VI+VII)</i> | 4602081,16   |
| IX   | <i>Număr total de călătorii estimat</i>                    | 306710,00    |
| X    | Costul unei călătorii (VIII/IX)                            | <b>15,00</b> |

În ceea ce privește stabilirea tarifului pentru abonamentul nenominal integral general, Ordinului 272/2007 arată că valoarea acestuia se calculează ca produs între tariful mediu pentru același gen de transport (și care în cazul de față este de 15 RON/călătorie) și numărul total estimat de călătorii pe o linie și care a fost stabilit la 26. Rezultă astfel că valoarea unui abonament este de 390 RON.

Ing. Flavius Ignea

Av. Daiana Huta-Tufeanu